

INHOUD

Lijst met afkortingen	15
Afkortingen landenonderzoek	17
Samenvatting	19
1 Inleiding	33
1.1 De landelijke Pilot Reprimande	33
1.2 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen	35
1.3 De methode van het onderzoek in hoofdlijnen	36
1.3.1 De planevaluatie	36
1.3.2 De procesevaluatie	37
1.3.3 De outputevaluatie	39
1.3.4 Aanvullend juridisch en criminologisch literatuuronderzoek	41
2 De beoogde doelen, doelgroep en opzet van de nieuwe werkwijze	43
2.1 Inleiding	43
2.2 De met de pilot beoogde doelen	43
2.2.1 De doelen zoals deze naar voren komen uit de basisdocumenten	43
2.2.2 Het voorkomen van een nodeloos gejuridificeerd proces met insluiting op het politiebureau	45
2.2.3 Het bieden van een helder kader voor een landelijk eenduidige werkwijze	47
2.2.4 Een proportionele en pedagogische afhandeling buiten het strafrecht	48
2.2.5 Een passende, effectieve reactie ter voorkoming van recidive	49
2.3 De beoogde doelgroep van de pilot	50
2.3.1 Aangehouden minderjarige verdachten van 12 tot 18 jaar	50
2.3.2 Het criterium 'first offender'	50
2.3.3 Het criterium 'feit met een licht en eenvoudig karakter'	51
2.3.4 Contra-indicaties: zorgen over het gedrag, groepsdruk of de thuissituatie	52

2.4	De beoogde werkwijze en rolverdeling	54
2.4.1	Overname van de burgeraanhouding en het checken van het bewijs	54
2.4.2	Contact met de hulpofficier van justitie die informatie checkt bij ZSM	54
2.4.3	Telefonische voorgeleiding voor de hulpofficier van justitie	55
2.4.4	Plaats en moment reprimandegesprek met betrokkenheid van ouders	56
2.4.5	Inhoud van het reprimandegesprek	57
2.4.6	Bereidheid tot schadevergoeding	58
2.5	Vooraf benoemde randvoorwaarden en verwachte neveneffecten	58
2.5.1	Vooraf benoemde randvoorwaarden	58
2.5.2	Verwachte neveneffecten	59
2.6	Samenvatting van de bevindingen	60
3	Het doelbereik van de nieuwe werkwijze: landelijke cijfers	63
3.1	Inleiding	63
3.2	Het tot stand komen van de registraties en het databestand	64
3.2.1	De registratie door de agenten	64
3.2.2	Het landelijk databestand	64
3.3	Doelbereik, aantal en aard van de reprimandezaken	65
3.3.1	Aantal reprimandes en ontwikkelingen over de tijd	65
3.3.2	Aantal reprimandes naar type strafbaar feit	68
3.3.3	Aantal reprimandes naar geslacht, leeftijd en delict verleden	69
3.3.4	Verschillen tussen de politie-eenheden in de toepassing van de reprimande	70
3.4	Vergelijking aantal en aard van de doelgroepzaken met en zonder reprimande	76
3.4.1	Aandeel doelgroepzaken zonder reprimande naar politie-eenheid	77
3.4.2	Ontwikkeling in aandeel doelgroepzaken zonder reprimande tijdens de pilot	78
3.4.3	Doelgroepzaken zonder reprimande naar type afhandeling en afdoening	79
3.4.4	Strafbaar feit, leeftijd en geslacht bij doelgroepzaken zonder en met reprimande	80
3.5	Vergelijking van de afhandeling in doelgroepzaken zonder en met reprimande	82
3.5.1	Aanhouding en duur tussen aanhouding en heenzending	82
3.5.2	Oudergesprek	85
3.5.3	VT-melding	86
3.5.4	Schadevergoeding en civiele vordering winkeliers	86
3.6	Samenvatting van de bevindingen	88

4	De uitvoering van de nieuwe werkwijze in drie politie-eenheden	91
4.1	Inleiding	91
4.2	De introductie van de werkwijze en de context van de politiesetting	92
4.2.1	De landelijke introductie van de werkwijze in de politie-eenheden	92
4.2.2	De introductie binnen de drie politie-eenheden bij de basisteams	93
4.2.3	De nieuwe werkwijze in de context van de incidentafhandeling op straat	94
4.3	Een inventarisatie van de mutaties en kanttekeningen bij de registratie	97
4.3.1	Kanttekeningen bij de registratie van de reprimande in BVH	97
4.3.2	De betrokken jongeren en groepssamenstelling	98
4.3.3	Mutaties waarin geen aanhouding is verricht	99
4.4	De uitvoering van de werkwijze en rolverdeling	102
4.4.1	Minderjarigen die zonder reprimande zijn ingesloten op het politiebureau	102
4.4.2	Een reprimande na insluiting en voorgeleiding op het politiebureau	103
4.4.3	Het overleg met de hulpofficier van justitie over de reprimande	104
4.4.4	Telefonische voorgeleiding aan de hulpofficier van justitie	105
4.4.5	De check bij ZSM	106
4.5	De toepassing van de criteria en contra-indicaties	107
4.5.1	De leeftijdsgroep van 12 tot 18 jaar	107
4.5.2	Het criterium 'first offender'	107
4.5.3	Het criterium 'feit met een licht en eenvoudig karakter'	108
4.5.4	Contra-indicatie: recalcitrant gedrag	109
4.5.5	Contra-indicatie: groepsdruk	110
4.5.6	Contra-indicatie: zorgen rondom de minderjarige	111
4.5.7	Contra-indicatie: angst voor de (fysieke) reactie van de ouders	113
4.6	De uitvoering van het reprimandegesprek en andere interventies	115
4.6.1	Verslagen van de reprimandegesprekken in de mutaties	115
4.6.2	Meldingen bij Veilig Thuis	118
4.6.3	Winkelmaatregelen	120
4.7	Samenvatting van de bevindingen	122
5	De uitvoering van de werkwijze in relatie tot de beoogde doelen	125
5.1	Inleiding	125
5.2	Een landelijk eenduidige werkwijze	126
5.2.1	Geen eenduidige presentatie naar de basisteams	126
5.2.2	Onvoldoende bekendheid met de werkwijze	130
5.2.3	Ruis door de reprimande meerderjarige <i>first offenders</i> met RAPP-app	132

5.2.4	Insluiting op het politiebureau nog niet in alle gevallen voorkomen	133
5.2.5	Aanbevelingen voor een betere bekendmaking van de werkwijze	134
5.3	Het bieden van een helder kader	135
5.3.1	Twee parallel lopende werkwijzen reprimande bij winkeldiefstal	135
5.3.2	De handhaving van het bestaande kader voor niet aangehouden verdachten	136
5.3.3	Een feit met een licht en eenvoudig karakter bezien in de context	136
5.3.4	Onhelderheid over het doel van de telefonische voorgeleiding	137
5.3.5	Onhelderheid over de meerwaarde van de check bij ZSM	138
5.3.6	Problemen rond de registratie van de reprimande in BVH	140
5.4	Een proportionele en pedagogische afhandeling buiten het strafrecht	140
5.4.1	De meerwaarde volgens de partijen	140
5.4.2	Het reprimandegesprek in aanwezigheid van de ouders	142
5.4.3	Het belang van versterking van het jeugdspecialisme bij de politie	144
5.4.4	Waken voor een te veelvuldige toepassing van de VT-melding	145
5.4.5	De samenloop met winkelmaatregelen	146
5.5	Effecten op de instroom bij Halt	148
5.5.1	Ontwikkeling van het totaal aantal Halt-verwijzingen	149
5.5.2	Ontwikkeling van de instroom bij Halt voor een aantal strafbare feiten	151
5.5.3	Ontwikkeling van de instroom in verschillende politie-eenheden	153
5.5.4	Verschuiving van Halt naar de reprimande?	155
5.6	Samenvatting van de bevindingen	156
6	De reprimande in een breder juridisch en criminologisch perspectief	159
6.1	Inleiding	159
6.2	De reprimande in een breder juridisch perspectief	159
6.2.1	De oorsprong van de politie-reprimande in Nederland	159
6.2.2	Buitengerechtigde afdoening van jeugdstrafzaken en het IVRK	160
6.2.3	De arresten <i>Salduz</i> en <i>Panovits</i> : ruimte voor uitzonderingen	161
6.2.4	Richtlijn 2016/800/EU: reikwijdte en proportionaliteitsclausule	163
6.2.5	De Duitse wet: niet als naar verwachting wordt afgezien van strafvervolging	164
6.2.6	De Belgische Omzendbrief: een andere regeling voor 'mineure' feiten	165

6.2.7	De Nederlandse regeling van de consultatiebijstand in perspectief	168
6.2.8	De Nederlandse regeling van de burgeraanhouding in perspectief	169
6.3	De reprimande en vergelijkbare reacties in andere landen	171
6.3.1	Buitengerechtelijke afdoening in andere landen	172
6.3.2	Partijen die beslissen tot de reprimande en deze uitvoeren	174
6.3.3	De leeftijdscategorie en het criterium <i>'first offender'</i>	180
6.3.4	De feiten waarvoor de reprimande mag worden toegepast	181
6.3.5	Verderstrekkende gedragsbeïnvloedende voorwaarden	183
6.3.6	Het registreren van de reprimande en de mogelijke gevolgen daarvan	185
6.3.7	De Nederlandse nieuwe werkwijze reprimande in internationale context	186
6.4	Verwachte effectiviteit op basis van eerder empirisch onderzoek	189
6.4.1	Overzichtsstudies naar recidive bij reprimande en vergelijkbare reacties	190
6.4.2	Twee recente studies	191
6.4.3	Effecten op zelfgerapporteerde delinquentie	192
6.4.4	Effecten op andere uitkomstmaten	193
6.4.5	Andere relevante bevindingen	194
6.4.6	Wat is nu de verwachte effectiviteit van de reprimande?	195
6.5	Samenvatting van de bevindingen	197
7	Conclusies en aanbevelingen	201
7.1	Samenvattende conclusie	201
7.2	Aanbevelingen	209
7.2.1	Algemene aanbevelingen	209
7.2.2	Aanbevelingen met betrekking tot het reprimandeproces	211
7.2.3	Aanbevelingen met betrekking tot de criteria en contra-indicaties	212
7.2.4	Aanbevelingen met betrekking tot het reprimandegesprek	213
	Literatuurlijst	215
	Literatuur landenonderzoek	219
	Bijlagen	223